

'Profesör, hiç kimse sizi okumuyor'

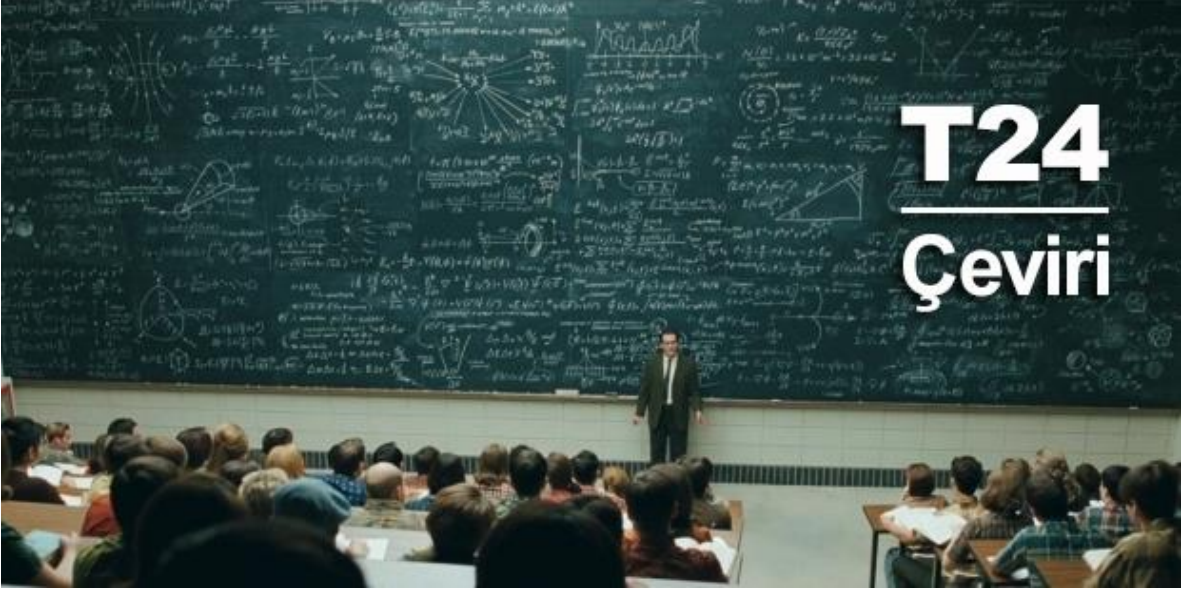
“Hakemli bir akademik dergide yayımlanan bir makale, sadece 10 kişi tarafından okunuyor. Üniversite hocaları, politik kararları etkileyebilmek için görüşlerini popüler medyada ifade etmeye başlamalı.”

Asit K. Biswas ve Julian Kirchherr | May 29, 2015

Çeviri: Cem Yazar

Dünyanın en yetenekli düşünürlerinin pek çoğu, üniversite hocaları olabilir. Fakat maalesef ki bu hocaların çok büyük bir kısmı, günümüzdeki kamuoyu tartışmalarını ya da etkili politikaları şekillendirmiyorlar.

Gerçekten de bilim adamları, görüşlerini popüler medyada yayınlamaya pek sıcak bakmıyor. "*Düşüncelerimi kamuoyuyla paylaşmak için görüş yazmakla mı uğraşacağım? Bu bana aktivizm gibi geliyor.*" Bu sözler, Oxford Üniversitesi'nin evsahipliğinde düzenlenen konferansa katılan bir profesöre ait.

Kamuoyu tartışmalarını ve politikaları şekillendirmede üniversite hocalarının bulunmayışı, son yıllarda -ve bilhassa da sosyal bilimlerde- hayli artmış durumda.

Asit K. Biswas

Ünlü "*American Political Science Review*"de 1930'larda ve 1940'larda yayımlanan makalelerin yüzde 20'si, politika önerilerine odaklanmaktaydı. Son yapılan sayımda ise bu oran, yüzde 0,3 gibi son derece düşük bir rakama gerilemiş durumda.

Bilim adamlarının kendi aralarında yaptıkları tartışmalar bile düzgün işliyor gibi

görünmüyor. Hakem incelemesinden geçmiş makalelerin sayısı, yıllık olarak 1,5 milyon'a kadar ulaşmakta. Fakat, bu makalelerin pek çoğu bilim camiasının kendi içinde dahi önemsenmiyor -beşeri bilimler alanında yayımlanan makalelerin yüzde 82'sine bir kez bile atıfta bulunulmamış. Sosyal bilimlerdeki hakem incelemesinden geçmiş makalelerin yüzde 32'sine ve doğa bilimlerindeki ise % 27'sine hiç kimse atıfta bulunmuyor.

Julian Kirchherr

Bilimsel bir makaleye atıfta bulunulması, onun sahiden de okunduğu anlamına gelmez. Bir tahmine göre bilimsel makalelerin sadece yüzde % 20'si gerçekten okunmakta. Bizim tahminimiz ise şu ki, hakemli bir dergide yayımlanan ortalama bir makaleyi, başından sonuna kadar okuyan kişi sayısı 10'u geçmiyor. Bu yüzden, hakemli yayınların çoğunun etkisi -bilim camiasının kendi içinde bile- yok denecek kadar az.

Pek çok bilim adamı, kendi alanlarındaki bilgi birikimine katkı yapmayı ve uygulayıcıların karar alma süreçlerine etkide bulunmayı ister.

Ancak uygulayıcılar, hakemli dergilerde yayımlanan makaleleri nadiren okurlar. *Nature*, *Science* ya da *Lancet* gibi ünlü dergilerde yayımlanan hakem

incelemesinden geçmiş bilimsel makaleleri düzenli olarak okuyan deneyimli bir siyasetçi ya da iş adamı olduğunu biz duymadık.

Aslında bu hiç de şaşırtıcı değil.

Akademi dışında kalanların, dergilerin çoğuna ulaşması hayli zor ve bu dergiler fahiş derecede pahalı.

Günümüzdeki açık-erişim hareketi daha fazla başarılı olsa bile, makalelerin hayli hacimli ve uzun oluşu ve kullanılan anlaşılmaz jargon, uygulayıcıların (gazeteciler dahil) bunları okumasına ve anlamasına yine de engel olurdu.

Kısa ve öz olmak önemlidir. Artık pek çok hükümet lideri, popüler medyada kendileri ve politikaları hakkında yazılanlara ilişkin iki sayfalık özet hazırlanmasını mutad hale getirdiler. Hindistan'da, eski başbakan İndira Gandhi de yapıyordu bunu. Kanada'daki bakanların bir çoğu benzer özetler konusunda ısrarcılar. Hatta Ortadoğu'daki hükümetler bile yeni sosyal medyada yürütülen tartışmaların özetlerini talep etmekte.

Dünya üzerindeki herhangi bir ülkedeki herhangi bir bakanın, kendi ilgi alanındaki bilimsel yayınların düzenli olarak özetlenmesini istediğini duymadık.

Eğer akademisyenler karar alıcılara ve uygulayıcılara etkide bulunmak istiyorlarsa, (bilimadamlarının erişimine yardım etmek için medya firmaları tarafından bir çok yenilikçi iş modeli geliştirilmiş olmasına rağmen) şimdiye kadar gözardı ettikleri popüler medyayı dikkate almalı.

Etkin modellerden biri, dünyanın önde gelen kanaat liderlerinin görüşlerini 154 ülkeden 300 milyon okuru kapsayan 500'den fazla gazeteye dağıtan **Project Syndicate (PS)**'dir. Kâr amacı gütmeyen PS tarafından kabul edilen herhangi bir yorum/görüş, sayısı 12'ye kadar varan farklı dillere tercüme edilebilir ve akabinde de dünya çapındaki dağıtım ağının tamamına gönderilir.

Bilim adamları, popüler medyada yayın yapmanın önemini kabul etseler bile sistem, onların aleyhine işlemekte.

Doçentliği (tenure) alabilmek için, bilim adamlarının etkili dergilerde mümkün olduğunca fazla sayıda hakemli makale yayımlaması gerekiyor. (Prestijli) Hakemli dergilerde yapılan yayınlar, akademideki kilit performans göstergesi olmayı sürdürüyor. Bunların birileri tarafından okunup okunmadığı ise bütünüyle tâli bir mesele.

Örneğin, su alanındaki en etkili dergilerden birini ele alalım; 1,3 milyar nüfusa sahip olan Hindistan'da bu derginin sadece dört abonesi var. Üç yıl öncesine kadar ne su bakanı, ne de onun üç kademe altında bulunanlar bu derginin adını duymuştu. Bu tip bir dergide yapacağı yayın bir profesöre prestij sağlıyor fakat, bu yayının Hindistan gibi suyun son derece hayati bir mesele olduğu bir ülkedeki karar alıcılar üzerindeki etkisi sıfır.

Belki de artık bilim adamlarının performansını yeniden değerlendirmenin zamanı gelmiştir. Doçentliği (tenure) kazanmak ve akademik yükselme için bilim adamlarının politika oluşturmaya dönük katkıları ve kamuoyundaki tartışmalara yönelik etkileri de değerlendirilmelidir.

Basit ve kolayca anlaşılabilir nitelikteki bu yayınlar genellikle, gerçek dünya sorunlarını çözmeye yönelik araştırma sonuçlarının potansiyel uygulamasının ve pratikteki geçerliliğinin vitrinidirler.

Kabul etmek gerekir ki etkide bulunmanın herhangi bir garantisi yoktur. Zaten karar alıcıların çoğunun kafasında, seçtikleri politik tercih konusunda makûl bir fikir mevcuttur.

Bir politikanın, öncelikle bundan etkilenen kitleyi tatmin etmesi gerekir. Karar alıcıların çok azı, en optimal ekonomik, sosyal, çevresel, teknik ve politik çözümü bulmaya çalışır.

Bilimsel kanıtlar bulmaya çalışanlar ise popüler medyada bilimadamlarınca yapılan yayınlardan daha fazla yararlanacaktır. Bu durum yavaş yavaş akademi içinde de farkedilmekte.

Örneğin, Singapur Ulusal Üniversitesi (National University of Singapore) kendi öğretim üyelerini, görüş/yorum yazılarını (op-eds) kendi profil sayfalarında yayınlamaları konusunda teşvik etmekte. Bununla birlikte, asıl vurgu halen sözde yüksek etkili dergilerde yapılan yayınlara yapılmakta.

Evet değişim oluyor, ancak salyangoz hızıyla.

Asit K. Biswas ve Julian Kirchherr tarafından "*Prof, no one is reading you*" başlığıyla 11.04.2015'te The Straits Times'da İngilizce yayımlanan [bu yazı](#), Cem Yarar tarafından T24 için Türkçe'ye çevrildi.

Asit Biswas: Çevre ve su politikaları konusunda önde gelen uzmanlardan biri ve Singapur Ulusal Üniversitesi Lee Kuan Yew Kamu Yönetimi Okulu'nda misafir öğretim üyesi.

Julian Kirchherr: Oxford Üniversitesi, Çevre ve Coğrafya Okulu'nda doktora araştırmacısı. Kendisi daha önce McKinsey & Co'da Avrupa, Asya ve Ortadoğu'daki hükümetlere danışmanlık yapmaktaydı.

ORIGINAL SOURCE: <http://t24.com.tr/haber/profesor-hic-kimse-sizi-okumuyor,298153>